

ATS 14: 1 KYRKOMÅLNINGAR I UPPLAND FRÅN MEDELTIDEES SLUT. 39

till tid eller ort för sin verksamhet äro mycket aflägsnade från hvarandra, hafva dock gått till väga på ungefär samma sätt¹.

IV. Öfversikt af målningarnas ämnen och deras behandling.

För att förebygga onödiga upprepningar och hänvisningar vid beskrifningarna i det följande, ger jag här en öfversikt af de allmännast förekommande ämnena och det vanliga sättet att framställa dem. Jag börjar med de gammaltestamentliga, hvilka nästan alla äro hämtade ur Biblia pauperum, men följer icke ordningen i denna, då, såsom ofvan anmärkts, denna icke var normgivande för sammanställningen i kyrkorna.

Af skapelsescenerna, som på annat håll ofta framställts af den kyrkliga konsten, förekommer i Biblia pauperum blott *Evas skapelse* och denna icke ofta i Uppland. Allmännare är där *Eva och ormen*, på ömse sidor om ett träd, i hvilket Gud uppenbarar sig, talande till den från marken på sin stjärt sig höjande ormen (Genesis 3: 14). Liksom denna scen är äfven *syndafallet* framställt i öfverensstämmelse med Biblia pauperum: kring det i midten stående trädet slingrar sig ormen, hvilken ofta har icke blott människohufvud utan äfven öfverkropp; Adam och Eva stå på ömse sidor med äpplen i ena handen och hållande fikonlöf i den andra. — *Kain* och

¹ En ganska väsentlig skillnad består därutinnan mellan de äldre och yngre målningarna, att de förra utförts på våt, de senare på torr grund. Om denna fråga liksom om tekniken i allmänhet kan ytterligare hänvisas till Petersen, *Inledning* s. X samt Kornerup i *Aarbøger* 1884 sid. 103 ff. och i *Kirkehistoriske Samlinger* 4 R. Bd. 5: 149 ff.